

Jaarverslag 2023

Voor u ligt het Financieel Jaarverslag 2023 van de Protestantse Gemeente Pijnacker Delfgauw (PGPD). Het financieel verslag bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023,
- de staat van baten en lasten over 2023,
- de toelichting op de jaarrekening

De cijfers geven de financiële stand van zaken van de PGPD op 31 december 2023 weer. Er wordt in de jaarrekening verantwoording afgelegd voor de wijze waarop binnen de afgesproken kaders met de financiële middelen is omgegaan. De jaarrekening geeft inzicht in de financiële gang van zaken als ook in de financiële positie van de PGPD ultimo 2023. In de jaarrekening 2023 is zijn – in beperkte vorm - ook de financiële gegevens van Begraafplaats Koningshof zijn opgenomen.

Een blik op de cijfers van 2023

Het financiële boekjaar 2023 kenmerkte zich financieel door een aantal onzekerheden. In brede zin valt hier bijvoorbeeld te denken aan: toenemende stijging van de kosten als gevolg van inflatie, stijging van de energietarieven, en de vraag in hoeverre het herstel van de beleggingsmarkt, en hiermee samenhangend de ontwikkeling van de rente, zou doorzetten. Op lokaal niveau zijn in 2023 2 vacante predikantsplaatsen ontstaan in wijkgemeente Kerkelijk Centrum Delfgauw en in wijkgemeente De Acker, die hun weerslag hebben op de wijkgemeenten, en op haar financiën. Daarnaast is het besluit uit 2022 om groot onderhoud aan de pastorie Koningshof 1 in 2023 uitgevoerd en nagenoeg afgerond; deze aanzienlijke uitgaven drukken derhalve op de exploitatie van 2023.

Jaarlijks vragen de opbrengsten uit de Actie Kerkbalans en uit verhuur van gebouwen voortdurende inspanning van de wijkgemeenten om voldoende middelen te genereren om de kerkelijke activiteiten te kunnen uitvoeren en een gezonde financiële exploitatie te kunnen realiseren. De stijging van deze inkomsten in 2023 ten opzichte van 2022 laten zien dat de inspanningen van alle betrokkenen niet voor niets zijn geweest.

Na een tekort te hebben gerealiseerd in 2022 toont de jaarrekening 2023 een nagenoeg break-even exploitatiesaldo van bijna € 600 (2022: € 18.000 negatief). Het is echter goed te realiseren dat in de exploitatie over 2023 er sprake is van een "besparing" van de kosten van pastoraat als gevolg van de voornoemde vacante predikantsplaatsen. Ook zijn de uitgaven ten behoeve van het groot onderhoud aan de pastorie Koningshof 1, ter grootte van € 194.000 beschouwd als incidentele lasten.

Conform verwachting drukken de energiekosten in 2023 zwaar op het exploitatiesaldo. In de begroting van 2023 had het College van Kerkrentmeesters reeds rekening gehouden met veel hogere energiekosten in 2023 ten opzichte van 2022, maar desondanks is langere tijd onzeker geweest wat de werkelijke impact op de exploitatie zou zijn, vooral omdat de hoogte van de kosten pas duidelijk wordt op basis van het werkelijke verbruik. Uiteindelijk zijn de werkelijke energiekosten van de kerkgebouwen ruim € 78.000 hoger dan in 2022, hetgeen een verviervoudiging van de energiekosten betekent ten opzichte van 2022. Voor de inkoop van energie is de PGPD aangesloten bij het collectief Energie voor Kerken.

Terwijl in 2022 nog sprake is geweest van negatieve rente bij banken, is de rente in 2023 uiteindelijk licht gestegen en hebben de liquide middelen die zijn vastgelegd op spaarrekeningen een bescheiden renteopbrengst gerealiseerd. Hierdoor is in 2023 sprake van hogere rente-inkomsten: in 2023 in totaal € 13.000 ten opzichte van slechts € 1.500 in 2022.

De beleggingsmarkt heeft zich in 2023 enigszins hersteld hoewel de toekomstige ontwikkelingen omtrent de beleggingen onzeker blijven. Als gevolg van het herstel is de marktwaarde van de effectenportefeuille ultimo 2023 gestegen met ruim € 65.000, terwijl ultimo 2022 door de dalende marktwaarde van de effecten er een negatief (ongerealiseerde) koersresultaat van ruim € 34.000 moest worden verantwoord.

Financiële positie

Ultimo 2023 bedraagt het eigen vermogen bijna € 6,5 miljoen. Ten opzichte van 2022 is het eigen vermogen toegenomen met ruim € 470.000. De belangrijkste oorzaak van deze toename is de herwaardering van de pastorieën, woningen en het CJMV gebouw met ruim € 600.000 als gevolg van een stijging van de "reële waarden" (gebaseerd op de WOZ waarden). De stijging van 16% is aanzienlijk.

Tegenover deze stijging staat een onttrekking aan het eigen vermogen van € 194.000 vanwege de onderhoudskosten voor de pastorie Koningshof, vanuit de algemene reserve, en € 29.000 voor de inzet van ds. De Ronde vanuit het bestemmingsfonds.

Het eigen vermogen is voor circa 67% vastgelegd in gebouwen en woningen (2022: 62%). Op basis van de marktwaarde van de effecten per balansdatum is 14% belegd in effecten. De marktwaarde van de effecten is in 2023 gestegen waardoor de boekwaarde van de effecten is toegenomen. De ontwikkeling van de effectenportefeuille is in 2023 als volgt geweest:

Stand per 1 januari 2023	€ 804.363
Af: verkopen (boekwaarde)	-/- € 51.710
Bij: inkopen (inkoopprijs)	€ 92.916
	€ 845.569
Herwaardering ultimo 2023 (via eigen vermogen)	€ 65.681
Stand per 31 december 2023	€ 911.250

Het vermogen van de PGPD is een bron van inkomsten die we hard nodig hebben om de jaarlijkse activiteiten te bekostigen. Het vermogensbeheer is voor een deel uitbesteed aan een externe vermogensbeheerder. Voortdurend zijn we op zoek naar een goed rendement op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze. De beleggingsstrategie is erop gericht om ons vermogen in stand te houden, zodat we de kerkelijke activiteiten in de toekomst kunnen doorzetten en dat we gedane toezeggingen kunnen nakomen.

Verwachtingen in 2024

De begroting over 2024 van de Protestantse Gemeente te Pijnacker en Delfgauw wordt net als vorig jaar beïnvloed door onzekere gebeurtenissen en omstandigheden. Denk hierbij aan stijgende kosten als gevolg van toegenomen inflatie, de onzekerheid over hoe de energiekosten zich zullen ontwikkelen, teruglopende ledenaantallen, waardoor de inkomsten onder druk komen te staan, en zicht op grenzen aan (hogere) inkomsten voor wijkgemeenten uit alternatieve activiteiten zoals de verhuur van beschikbare ruimten.

In het licht van het verantwoord beheer van de gebouwen en de blijvend hoge en onzekere energiekosten zal het nodig zijn om gebouwen te verduurzamen. Tegelijkertijd is op het moment van het opmaken van de jaarrekening sprake van een vacante predikantsplaats in 2 wijkgemeenten waarover binnen de financiële mogelijkheden van de PGPD een besluit genomen moet worden.

In de afgelopen jaren heeft de PGPD zich geconfronteerd gezien met financiële tekorten, die (ook) reden tot zorg geven. Over 2024 is een financieel tekort begroot van € 98.825. De financiële tekorten kunnen tot heden worden gedragen vanwege de ruime financiële positie die de PGPD de afgelopen jaren heeft opgebouwd.

Het is voor de wijkgemeenten niet eenvoudig om jaarlijks tot een sluitende begroting te komen. Om toekomstige structurele tekorten te voorkomen rekent het College van Kerkrentmeesters er op dat de komende twee jaar nodig zullen zijn om de samenwerking tussen de wijken nader vorm en inhoud te geven. In de tussentijd is het belangrijk om de pastorale taken in alle wijkgemeenten op niveau te houden en gelijktijdig nieuwe vormen van gemeente zijn en gemeentelijke activiteiten te ontwikkelen en te realiseren. Binnen dit traject dient eveneens een gezonde financiële exploitatie van PGPD te worden gerealiseerd zonder jaarlijks terugkerende tekorten.

Als Algemene Kerkenraad (AK) en College van Kerkrentmeesters (CvK) geven we in 2024 gezamenlijk het beoogde groeipad vorm en inhoud, inclusief een financiële meerjarenplanning. In de financiële meerjarenraming zal rekening worden gehouden met essentiële onderwerpen zoals toekomstige invulling van predikantsplaatsen, geactualiseerde informatie over het gebouwenbeheer (groot onderhoud) en verduurzaming van gebouwen.

CONCEPT